

6. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltovirasto. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa huoltoviraston kodinhoito-toimistoon 1. 1. 1961 lukien kuusitoista 11. palkkaluokkaan kuuluvaa kodinhoitajan virkaa (7. 9. 560 §).

Koska oli todettu huoltoapua jakavien huoltotoimistojen työmäärän lisääntyneen v. 1950 verrattuna n. 200 % ja henkilökunnan lisäyksen olleen vain n. 10 %, huoltolautakunta oli ehdottanut kahden uuden toimiston perustamista, joista toinen itäiselle toinen läntiselle esikaupunkialueelle. Lisäksi olisi huoltotoimistoihin ja huoltoviraston eri osastoille saatava lisätyövoimaa. Järjestelytoimisto oli seikkaperäisen tutkimuksen jälkeen ehdottanut uuden huoltotoimiston perustamista itäiselle esikaupunkialueelle ja IV huoltotoimiston henkilökunnan lisäämistä. Kaupunginvaltuusto oikeutti huoltolautakunnan ylittämään tilapäisten viranhaltijain palkkaamista varten varattua määrärahaa enintään 9.888 mmk:lla 32 uuden tilapäisen viranhaltijan palkkaamista varten ajaksi 1. 6.—31. 12. (11. 5. 366 §).

Huonetilojen hankkimista huoltoviraston VI kansliaa varten koskeva vt Sahlanin ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (10. 2. 129 §).

Koskelan sairaskoti. Keskuspesulan ja lämpökeskuksen toiminnan aloittamisen takia päätettiin sairaskodin seuraavat virat lakkauttaa (palkkaluokka merkitty sulkuihin viran nimikkeen jälkeen): 1. 3. lukien pesulaitoksen hoitajan virka (16), 4 lämmittäjän virkaa (15), käsityön apulaisohjaajan virka (13), pesulaitoksen apulaishoitajan virka (12), 3 pesuapulaisen virkaa (9), 14 pesuapulaisen virkaa (8) ja muuttaa em. ajankohdasta lukien yksi 16. palkkaluokkaan kuuluva käsityönohjaajan virka samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi liinavaatevarastonhoitajan viraksi sekä kaksi 8. palkkaluokkaan kuuluvaa pesuapulaisen virkaa samaan palkkaluokkaan kuuluviksi hoitoapulaisen viroiksi. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen myöntämään virkasäännön mukaisesti ylempään palkkaluokkaan kuuluvasta virasta alemman palkkaluokan virkaan ko. järjestelyn yhteydessä siirtyville viranhaltijoille henkilökohtaisena palkanlisänä ko. palkkaluokkien palkkojen erotuksen (10. 2. 115 §).

Verovirastosta Koskelan sairaskotiin 1. 1. 1961 siirtyvälle 11. palkkaluokan toimistoapulaiselle Margit Saxbergille päätettiin suorittaa 11. ja 12. palkkaluokkien välinen erotus henkilökohtaisena palkanlisänä (13. 12. 845 §).

Koskelan sairaskodin keskusrakennukseen varatun hammaslääkärin työhuoneen varustamiseksi asianmukaisilla työvälineillä, kalustolla ja laitteilla kaupunginvaltuusto oikeutti huoltolautakunnan ylittämään sairaskodin kaluston hankintamäärärahoja enintään 1.5 mmk (27. 4. 331 §).

Koskelan sairaskodin keittiö- ja keskusrakennuksen rakentamista varten valmiiksi kertomusvuonna kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan ylittämään enintään 50 mmk:lla tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan ko. tarkoitukseen merkittyä määrärahaa (15. 6. 497 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että em. pääluokkaan Koskelan sairaskodin erinäisiä perusparannustöitä varten varatusta määrärahasta, sen käyttötarkoitusta osittain muuttaen, saatiin käyttää 15 mmk sairaskodin E-rakennuksessa, eli entisessä pesularakennuksessa suoritettavia muutos- ja korjaustöitä varten (30. 11. 827 §).

1. Kaupunginvaltuusto

Koskelan sairaskodin kesäaikaisen toiminnan järjestäminen täysteheoiseksi, ks. s. 37.

Roihuvuoren vanhainkoti. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä korttelin n:o 43221 tontille n:o 2 rakennettavan Roihuvuoren vanhainkodin varsinaisen vanhainkotirakennuksen 29. 7., 1. 8., 3.—5. 8., 11.—12. 8. ja 16. 8. päivätyt arkkit. Olli Saijonmaan laatimat pääpiirustukset n:o 1—10 niihin tehtyine korjauksineen. Kaupunginhallitukselle myönnettiin oikeus tarvittaessa tehdä piirustuksiin pienehköjä muutoksia (2. 11. 724 §).

Kustaankartanon vanhainkotiin päätettiin 1. 1. 1961 lukien palkata 7. palkkaluokkaan kuuluva kanttiininhoitajan apulainen (7. 9. 560 §).

Kodinhoitajakoulutuksen lisäämisestä oli vt Mäkinen-Ollinen tehnyt aloitteen ja ehdottanut, että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin asiasta lausuntoja pyytämättä ottaa yhteys Kaupunkiliittoon ja pyytää sitä ryhtymään toimenpiteisiin ko. asiassa. Kaupunginhallitus oli huomauttanut, että kunnallisista kodinhoitajista v. 1950 annetun lain mukaan osallistui valtio kunnallisten kodinhoitajien koulutuskustannuksiin. Kun kodinhoitajatoiminta kuului sosiaaliministeriön toimialaan, eikä Helsingissä ollut ilmennyt puutetta pätevistä hakijoista ja sitäpaitsi aloitteessa oli pyritty helpottamaan syrjäseutujen ja pienten maalaiskuntien kodinhoitajatarvetta, ei kaupungilla kaupunginhallituksen mielestä ollut syytä tehdä ko. esitystä Kaupunkiliitolle. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. riittäväksi selvitykseksi (2. 11. 751 §, 30. 11. 831 §).

Kodinhoitajien lukumäärän lisäämistä koskeva vt Modeenin aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (6. 4. 286 §).

Työtupiin päätettiin perustaa 17. palkkaluokkaan kuuluva vanhusten käsityönopettajan virka (7. 9. 560 §).

Vanhusten huollon ja aseman parantamiseksi olivat vt Salmela ym. tehneet aloitteen, jossa mm. huomautettiin, että koska kaupungin mahdollisuudet vanhuksia koskevan kysymyksen ratkaisemiseksi olivat melko rajoitetut, olisi vapaaehtoiseen toimintaan kiinnitettävä entistä suurempaa huomiota. Tämän vuoksi olivat aloitteen tekijät esittäneet komitean asettamista tutkimaan ko. kysymystä sekä selvittämään samalla, minkälaisia mahdollisuuksia eri sosiaalisilla yhdistyksillä olisi edistää vanhusten huoltoa ja mitä kaupungin nykyisissä olosuhteissa olisi tehtävä tilanteen parantamiseksi. Huoltolautakunta oli antamassaan lausunnossa viitannut kaupunginvaltuuston asian johdosta v. 1954 (ks. s. 46) tekemään päätökseen, jonka johdosta mm. Kustaankartanon vanhainkoti on rakennettu valmiiksi ja Koskelan sairaskoti uusittu. V. 1961 valmistuisi myös sairaskodin uusi keskusrakennus, jossa uusien hoitopaikkojen lisäksi avataan myöskin vanhusten poliklinikka. Yksityisten vanhainkotien toimintaa oli tuettu v:sta 1955 lähtien ja oli niiden rakennusyrityksiä varten myönnetty pitkäaikaisia halpakorkoisia lainoja, avustuksia ja muita etuja. Niin ikään on yksityisten harjoittamaa kotiaputoimintaa tuettu kaupungin avustuksilla. Kaupungin harjoittama kotisairaanhoidotoiminta oli myös suuresti helpottanut vanhusten asemaa. Edelleen oli hyväksytty investointitoimikunnan mietinnön pohjalla laadittu vanhusten asuntoloiden lisäämistä koskeva suunnitelma ja Herttoniemen vanhusten asuntolan rakentaminen oli tarkoitus aloittaa lähiaikoina. Kaupunginhallitus oli v. 1959 (ks. s. 171) asettanut komitean tutkimaan lähivuosina rakennettavien vanhainkotien ja muiden huoltolaitosten sijaintikysymystä sekä samalla

laatimaan suunnitelmat mahdollisimman taloudellisia ja tarkoituksenmukaisia laitoksia ja niiden tyyppejä varten. Komitean työhön kytkeytyi myös avohuolto kaikine muotoineen. Koska em. komitean tehtäviin kuului juuri aloitteessa tarkoitettujen kysymysten selvittäminen, ei huoltolautakunnan mielestä ollut syytä asettaa uutta komiteaa. Kaupunginhallitus oli yhtynyt huoltolautakunnan kantaan. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (27. 1. 89 §).

Niiden vanhusten ja muiden henkilöiden käyttörahojen korottaminen, joiden kansaneläkkeet huoltolautakunta nostaa. Vt Ehrnrooth ym. olivat 9. 3. tekemässään aloitteessa ehdottaneet, että kaupunginvaltuusto kehottaisi huoltolautakuntaa ensi tilassa korottamaan niiden vanhusten ja muiden henkilöiden käyttövaroja, joiden kansaneläkkeen huoltolautakunta nostaa. Mainittuja käyttövaroja oli edellisen kerran korotettu v. 1952. Huoltolautakunta oli ilmoittanut 11. 4. päättäneensä, että em. henkilöille, ellei Kansaneläkelaitos toisin määrää, joiden eläke on suurempi kuin 5 000 mk/kk maksettaisiin käyttövaroja harkinnan mukaan, kuitenkin vähintään 1 400 mk/kk 1. 6. lukien. Kaupunginvaltuusto päätti kehottaa huoltolautakunnan korottamaan aloitteessa tarkoitettujen käyttövarojen vähimmäismäärän 1 500 mk:ksi (9. 3. 208 §, 11. 5. 371 §).

Kaupunginhallitus oli sittemmin ilmoittanut, ettei se katsonut voivansa panna täytäntöön kaupunginvaltuuston em. päätöstä ja pyytänyt huoltolautakuntaa selvittämään ko. asian sekä samalla ilmoittamaan, aiheuttaisiko päätös lisämäärärahan tarvetta. Huoltolautakunta oli ilmoittanut, että asiasta päättäminen oli v. 1956 annetun huoltoapulain 33 §:n 1 momentin mukaan huoltolautakunnan toimivaltaan kuuluva. Kaupunginvaltuuston päätös merkitsisi n. 400 000 mk:n suuruista lisämäärärahaa sen 800 000 mk:n menoeran lisäksi kuukausittain, jonka huoltolautakunnan päätös korottaa käyttövarat 1 400 mk:ksi oli aiheuttanut. Kaupunginhallitus oli viitannut kunnallislain 92 §:n 2 momenttiin ja ilmoittanut, ettei se voinut panna laillisesti täytäntöön kaupunginvaltuuston 11. 5. tekemää ko. päätöstä. Kaupunginvaltuusto päätti merkitä kaupunginhallituksen ilmoituksen tiedoksi (15. 6. 453 §).

Seuraavat *aloitteet* päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi:

vt Ehrnroothin ym. aloite yksityisten vanhainkotien avustuksen lisäämiseksi (11. 5. 375 §);

vt Ehrnroothin ym. aloite määrärahan merkitsemiseksi v:n 1961 talousarvioon vanhusten päiväkotij- ja kerhotoimintaa varten (21. 9. 638 §);

vt Kulosen ym. aloite periaatepäätöksen aikaansaamiseksi siitä, kielletäänkö vaalipropagandan harjoittaminen huoltolaitoksissa (16. 11. 785 §).

Testamenttilahjoitus. Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisuudella ottaa vastaan ompelija Aino Katariina Kokon 22. 9. 1958 päivätyllä testamentillaan yksinäisten vanhusten hyväksi luovuttaman omaisuuden, johon kuuluu 70 000 mk rahaa, erinäistä irtaimistoa sekä Asunto-osakeyhtiö Kuusitie 11 -nimisen yhtiön osakekirja, joka oikeuttaa 20 m²:n suuruisen huoneiston hallintaan. Kaupunginhallitusta kehoitettiin ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kaupungin etujen valvomiseksi sekä testamentatun omaisuuden käyttämiseksi testamentin ehtojen mukaisesti ottaen huomioon, että testamentatuista varoista saatiin käyttää kaupunginhallituksen

1. Kaupunginvaltuusto

määräämä summa hautakiven pystyttämiseksi testamentin tekijän haudalle (27. 1. 67 §).

Avustukset. Huoltotoimen pääluokan lukuun Avustukset kuuluvista määrärahoista Yksityisten vanhainkotien tukeminen myönnettiin 3 mmk ylimääräisen avustuksen suorittamista varten Käpyrinne-nimisen vanhainkodin ylläpitämistä varten (7. 9. 564 §).

Kaupunginhallitus oikeutti huoltolautakunnan suorittamaan Kovaosaisten ystävät -nimiselle yhdistykselle 374 399 mk:n suuruisen ylimääräisen avustuksen yhdistyksen tuberkuloottisille ja kaatumatautisille miehille talossa Tunnelitie 11—15 ylläpitämän yhteismajoituskodin v:n 1959 tappion peittämiseksi em. pääluokkaan ja lukuun yhdistyksen avustamista varten merkittyä määrärahaa käyttäen ja sitä ko. määrällä tarvittaessa ylittäen (7. 9. 566 §).

Keskuspesula. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa keskuspesulan käyttöomaisuuden poistomenettelyn seuraavaksi:

	Poisto-aika vuosissa	Poisto- prosentti
tontti	—	—
rakennukset	30	3.33
kattilalaitos varusteineen	20	5.0
putkiverkot	20	5.0
sähköverkko varusteineen	20	5.0
koneet ja laitteet	10	10.0
kalusto	5	20.0
liinavaatteet	5	20.0 (16. 11. 772 §).

Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan alaisten vajaamielislaitosten ohjesäännön hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan alaisten vajaamielislaitosten ohjesäännön ja sosiaaliministeriö vahvisti sen noudatettavaksi 30. 1. lukien (13. 1. 37 §, 24. 2. 136 §, kunn. as. kok. n:o 8).

Lastensuojelulautakunnan alaisissa laitoksissa työskenteleville kansakoulunopettajille suoritettava lisäpalkka, ks. s. 8.

Sofianlehdon vastaanottokodin 8. palkkaluokkaan kuuluva leipojan virka päätettiin lakkauttaa 1. 9. lukien (7. 9. 559 §).

Oppilaskoti Toivolan päivähuoltolan hyväksyminen tarkoitukseensa. Merkittiin tiedoksi, että vajaamielislaitosten yhteisen ohjesäännön ja Oppilaskoti Toivolan päivähuoltolan piirustusten hyväksymisen jälkeen sosiaaliministeriö oli antanut luvan ko. päivähuoltolan perustamiseen ja hyväksyi sen tarkoitukseensa 1. 1. lukien (6. 4. 255 §).

Kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa 1. 1. 1961 lukien Toivolan maatilalla 15. palkkaluokkaan kuuluvan maataloustöiden ohjaajan, 10. palkkaluokkaan kuuluvan tallimiehen ja 9. palkkaluokkaan kuuluvan karjanhoitajan virat (14. 12. 856 §).

Töölön nuorisokoti. Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli Töölön nuorisokodin piirustusten vahvistamisen jälkeen hyväksynyt ko. nuorisokodin tarkoitukseensa käytettäväksi (27. 4. 299 §).

Töölön nuorisokodin hoitomaksu vahvistettiin 300 mk:ksi vuorokaudelta (10. 2. 104 §).

Kaarelan nuorisokoti. Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli nuorisokodin piirustusten vahvistamisen jälkeen hyväksynyt ko. kodin tarkoitukseensa käytettäväksi (27. 4. 299 §).

Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli vahvistanut Kaarelan nuorisokodin hoitomaksun 300 mk:ksi vuorokaudelta (10. 2. 104 §).

Ryttylän vastaanottokoti. Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli vahvistanut Ryttylän vastaanottokodin hoitomaksutaksan 450 mk:ksi vuorokaudelta (23. 3. 216 §).

Oulamon vastaanottokoti. Kaupunginvaltuusto päätti

1) muuttaa Ryttylän vastaanottokodin 1. 9. lukien 30-paikkaiseksi kaksiosastoiseksi suojelukasvatusta tarvitsevien poikien vastaanottokodiksi,

2) määrätä vastaanottokodin siirrettäväksi v:n 1961 kuluessa Lohjan kunnassa sijaitsevalle Toivoniemen tilalle,

3) kehottaa kaupunginhallitusta aikanaan määräämään vastaanottokodin siirtymispäivän,

4) muuttaa vastaanottokodin nimen Outamon vastaanottokoti -nimiseksi siitä lukien, jolloin se on aloittanut toimintansa Toivoniemen tilalla,

5) lakkauttaa 1. 9. lukien Ryttylän vastaanottokodissa avoimna olevat kaksi 18. palkkaluokkaan kuuluvaa ohjaajan virkaa ja yhden 8. palkkaluokkaan kuuluvan pesuapulaisen viran.

Sosiaaliministeriö, jolle oli ilmoitettu myös nimen muuttamisesta, vahvisti 18. 10. kaupunginvaltuuston päätöksen (7. 9. 562 §, 16. 11. 760 §).

Mellunkylän vastaanottokoti. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa Mellunkylässä oleville kaupungin omistamille tiloille Solbacka RN:o 2¹⁴, Solbacka I RN:o 4²⁰ ja Kastell RN:o 4¹¹⁴ 15 paikkaa käsittävän Mellunkylän vastaanottokodin suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia, etupäässä tyttöjä sekä poikkeustapauksessa muitakin alaikäisiä varten. Laitoksen hoitomaksuksi vahvistettiin 520 mk vuorokaudelta ja sen rakennuksissa suoritettavia muutos- ja korjaustöitä varten myönnettiin 8 071 115 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkityistä määrärahoista (27. 1. 81 §, 24. 2. 155 §).

Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli vahvistanut Mellunkylän vastaanottokodin hoitomaksutaksan 450 mk:ksi vuorokaudelta (19. 10. 677 §).

Päivähuoltola Aulan ja Vantaalan hyväksyminen tarkoitukseensa. Merkittiin tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli vahvistettuaan ko. laitosten piirustukset antanut luvan niiden perustamiseen sekä hyväksynyt ne tarkoitukseensa 1. 1. 1960 lukien (6. 4. 255 §).

Käpylän työkoti. Lastensuojelulautakunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti perustaa talosta Pyhtääntie 1 vuokrattuun huoneistoon 16 vuotta täyttäneiden vajaamielisten työnopetusta varten 25 hoitopaikkaa käsittävän Käpylän työkoti-nimisen vajaamielislaissa tarkoitettua päivähuoltolan. Sosiaaliministeriö oli 18. 11. vahvistanut sanotun työkodin piirustukset sekä työkodin hoitopaikkaluvun 25:ksi (19. 10. 691 §, 13. 12. 840 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto oikeutti lastensuojelulautakunnan siirtämään Toi-

volan maatilan 9. palkkaluokan karjanhoitajan Sanni Ritasalmen suostumuksensa mukaisesti Käpylän työkodin työsopimussuhteeseen palkattavan laitospulaisen tehtäviin säilyttäen hänen voimassa olevan virkasäännön ja viranhaltijain eläkesäännön mukaiset aikaisempaa virkaansa vastaavat palkka-, eläke- ja muut etunsa sinä aikana, jonka hän on Käpylän työkodin palveluksessa (14. 12. 856 §).

7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimistoon päätettiin perustaa 1. 1. 1961 lukien yksi uusi 25. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluva notaarin virka sekä yksi 12. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka (7. 9. 527 §).

Työnvälitys. Kaupunginvaltuusto päätti:

1) Sellaiselle työnvälitystoimiston viranhaltijalle, jolla on vähintään 10 eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta ja joka v:n 1961 loppuun mennessä otetaan, saatuaan omasta pyynnöstään eron Helsingin kaupungin palveluksesta, ja siirtyy Helsingin työvoimapiiriin valtion peruspalkkaisen viran tai toimen taikka ylimääräisen toimen haltijaksi tai tilapäiseksi toimihenkilöksi ja jolle suoritettava palkkaus siirtymisen tapahtuessa on vähintään 500 mk alempi hänen kaupungin virastaan saamaansa palkkausta, myönnetään sen suuruinen ylimääräinen eläke, joka vastaa palkkausten erotusta, kuitenkin vain edellytyksin, ettei asianomainen ole oikeutettu eläkesääntöön perustuvaan kaupungin eläkkeeseen eikä saa kaupungin muuta eläkettä.

2) Mikäli edellä tarkoitetun valtion viran tai toimen haltijan tai tilapäisen toimihenkilön palkkaus myöhemmin nousee tai laskee, tarkistetaan ylimääräisen eläkkeen suuruus vastaavasti. Kaupungin palkkoihin suoritettavat tarkistukset ja korotukset eivät valtion palvelukseen siirtymisen jälkeen enää vaikuta ko. ylimääräiseen eläkkeeseen. Sitä vastoin viranhaltijalle valtion palveluksessa maksettavat uudet ikälisät samoin kuin valtion palkkauksessa mahdollisesti suoritettavat tarkistukset tms. pienentävät tai suurentavat ylimääräistä eläkettä vastaavasti.

3) Milloin ylimääräisen eläkkeen saaja siirtyy myöhemmin työvoimapiirissä korkeammin palkatuksi viran tai toimen haltijaksi taikka tilapäiseksi toimihenkilöksi, pienenee ylimääräinen eläke palkkauksen nousua vastaavalla määrällä tai häviää kokonaan.

4) Oikeus ylimääräisen eläkkeen saamiseen lakkaa virkasuhteen työvoimapiiriin päättyessä, paitsi milloin siihen on syynä siirtyminen valtion varsinaiselle tai ylimääräiselle eläkkeelle, ylimääräisen toimen haltijan tai tilapäisen toimihenkilön valtion puolelta muusta kuin hänen omasta syystään tapahtunut irtisanominen, ylimääräisen toimen lakkauttaminen tai ylimääräisen toimen taikka tilapäisen toimihenkilön palvelussuhteen lakkaaminen tarkoitusta varten varatun määrärahan lopettamisen takia.

Siinä tapauksessa, että työvoimapiiriin ylimääräisen toimen haltijaksi tai tilapäiseksi toimihenkilöksi vuoden 1961 loppuun mennessä siirtyneen kaupungin viranhaltijan toimi tai palvelussuhde valtiolla lakkaa edellä mainituista syistä hänen saamatta valtiolta varsinaista tai ylimääräistä eläkettä, hänellä on oikeus kaupungin eläkesääntöön perustuvaan eläkkeeseen niiden kaupungin eläkesäännön määräysten